

POLITIETS SIKKERHETSTJENESTE

UGRADERT TRUSSELVURDERING – DE XXVIII OLYMPISKE LEKER I ATHEN 2004

1 Innledning

De XXVIII olympiske sommerleker vil bli arrangert i Athen, Hellas, i tiden 13. til 29. august 2004. Totalt vil ca. 10.500 utøvere og 5.500 trenere og ledere fra 202 nasjoner delta under lekene. Paralympics vil bli arrangert i Athen i tiden 17. til 28. september 2004.

Den norske troppen vil trolig bestå av ca. 50 utøvere og 30 ledere og trenere. I tillegg er det forventet at flere norske myndighetspersoner vil besøke Athen i forbindelse med OL.

PST har stilt en representant til rådighet for Norges Idrettsforbund og Olympiske komité under OL i Athen. Bakgrunnen for at PST har vurdert det som hensiktsmessig å være tilstede under OL, er de siste års endringer i trusselbildet og nødvendigheten av å ha et økt fokus på sikkerhet.

PSTs sikkerhetsrådgiver skal fungere som den norske OL-troppens sikkerhetsrådgiver og være kontaktleddet til greske politi- og sikkerhetsmyndigheter.

Greske myndigheter vil iverksette et omfattende sikkerhetsapparat i forbindelse med OL. Totalt vil ca. 40.000 polititjenestemenn og 10.000 soldater være involvert i sikkerheten for lekene. I tillegg har greske myndigheter anmodet NATO om assistanse innen luft- og sjøovervåking, etterretningsutveksling, samt personell og utstyr til å avdekke nukleære-, biologiske- og kjemiske våpen. Det internasjonale atomenergibyrådet (IAEA) bistår også med råd og utstyr til greske myndigheter.

Det er etablert en såkalt Olympic Advisory Group hvor greske myndigheter har bedt om bistand og råd knyttet til sikkerhetsarbeid fra USA, Storbritannia, Tyskland, Israel, Australia, Frankrike og Spania.

2 Trusselbildet – internasjonale forhold

Den internasjonale sikkerhetspolitiske situasjonen er fremdeles dominert av trusselen fra internasjonal terrorisme i form av antatt forestående aksjoner i regi av grupper tilknyttet, eller inspirert av, al-Qaida. Denne trusselen må imidlertid ses i sammenheng med utviklingen i følgende tre områder: konflikten mellom israelere og palestinere, situasjonen i Irak og situasjonen i Afghanistan.

Terrortrusselen mot mål i Europa er reell. Den har kommet til uttrykk gjennom terroraksjonen i Madrid 11. mars 2004, flere avvergede terroraksjoner i Europa, og stadig nye trusler mot europeiske mål fra grupper tilknyttet eller inspirert av al-Qaida.

3 Trusselbildet – De olympiske leker i Athen

De olympiske leker har etter terroraksjonen under OL i München i 1972 og bombesprenningene i Atlanta 1996 blitt ansett som et aktuelt terrormål.

I den senere tid har flere mindre terrorangrep rammet Hellas. Målene har vært kapitalistiske symboler og greske myndigheter. Den 5. og 13. mai 2004 ble det rettet angrep mot en politistasjon og en bank i Athen. Angrepene resulterte i mindre materielle ødeleggelser.

Den venstreekstremistiske gruppen Revolutionary People´s Struggle (ELA) har påtatt seg ansvaret for angrepet den 5. mai.

I en erklæring hevdet gruppen at terrorangrepet var et svar på den greske deltagelsen i ”krigen mot terror” og den planlagte deltagelsen av greske militære styrker i Irak. Videre uttrykte de misnøye med det høye sikkerhetsnivået i forbindelse med OL og tilstedeværelsen av vestlige kapitalistiske interesser i Hellas.

På 1970- og 80-tallet stod terrorgruppen 17. November bak en rekke aksjoner i Hellas. Gruppen har imidlertid vært lite aktiv siden tidlig på 90-tallet. Greske myndigheter fengslet i 2003 flere personer med tilknytning til terrorgruppen 17. November, og anser gruppen i dag som oppløst. Ifølge greske myndigheter skal det tidligere ha vært et samarbeid mellom ELA og terrorgruppen 17. November.

Det er sannsynlig at ELA eller lignende grupper vil søke å utnytte OL for å få oppmerksomhet rundt sin sak. Terrorangrepene i Hellas den senere tid kan ses på som en fortsettelse av den voldelige ekstremistiske aktiviteten i Hellas, og knyttes ikke opp mot internasjonal terrorisme og islamistiske grupper. Det foreligger ingen indikasjoner på at de revolusjonære gruppene i Hellas ønsker å involvere seg i angrep som forårsaker store ødeleggelser eller tap av mange menneskeliv.

Verken Hellas eller de olympiske leker i Athen er spesifikt utpekt som terrormål for internasjonale terrororganisasjoner. Flere faktorer kan imidlertid gjøre de olympiske leker til et potensielt mål. Blant annet kan nevnes lekenes omfang, den store mediedekningen, vestlige lands deltagelse under arrangementet og ansamling av store menneskemengder. Terrorgrupper som al-Qaida har som modus operandi å angripe og ramme sivile mål i spektakulære aksjoner. Et eventuelt terrorangrep mot OL vil oppfylle disse kriteriene.

Med Hellas sin sentrale geografiske beliggenhet mellom Balkan, Middelhavet og Midtøsten vil det være en utfordring for greske myndigheter å hindre at internasjonale terrorgrupper tar seg inn i landet. Spesielt Tyrkia, men også Balkan, kan være områder som kan benyttes som en inngangsport til Hellas.

Det foreligger imidlertid ingen indikasjoner på at al-Qaida eller assosierte grupper planlegger operasjoner eller har tilstedeværelse i Hellas. Det anses som lite sannsynlig at internasjonale terrornettverk har nødvendig støtteapparat på plass i Hellas slik at de er i stand til å utføre omfattende terrorangrep mot OL.

PST anser det som sannsynlig at de olympiske leker i Athen vil tiltrekke seg oppmerksomhet fra internasjonale antiglobaliseringsgrupper og voldelige ekstreme grupperinger. Gruppene ønsker å markere sin motstand mot kapitaliseringen av OL og NATO-engasjementet under lekene, gjennom demonstrasjoner og andre typer markeringer. I tillegg anses de olympiske

leker som en attraktiv arena for å fremme sine syn på med tanke på lekenes omfang og den medieinteresse arrangementet har.

De olympiske leker er en attraktiv arena for kriminelle. Organiserte kriminelle nettverk er etablert i Hellas og har knytninger til kriminelle nettverk i andre land. Det antas at disse nettverkene vil være spesielt aktive under de olympiske leker i Athen. Det kan forventes en økning av antall ran, tyverier og lommetyverier, samt bedragerier i form av for eksempel misbruk av stjalne kredittkort.

4 Konklusjon

PST har ikke mottatt opplysninger om at det er planlagt terroraksjoner mot mål i Athen under OL. Det kan likevel ikke utelukkes at de olympiske leker i Athen kan være et potensielt mål for internasjonale terrororganisasjoner.

PST vurderer trusselen mot den norske troppen til OL for å være lav.

PST vurderer de olympiske leker i Athen for å være et potensielt mål for internasjonale antiglobaliseringsgrupper og voldelige ekstreme grupperinger. Det kan forventes demonstrasjoner og voldelige aksjoner i regi av slike grupper under OL.

PST forventer at kriminaliteten i Athen vil øke i forbindelse med OL.

Arnstein Øverkil
